

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Obdo/60/2022
Identifikačné číslo spisu:	1118211193
Dátum vydania rozhodnutia:	30.11.2022
Meno a priezvisko:	Mgr. Soňa Pekarčíková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:1118211193.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Sone Pekarčíkovej a členiek senátu JUDr. Beaty Miničovej a JUDr. Ivany Izakovičovej v spore žalobcu KASE, s. r. o., so sídlom 919 06 Naháč 137, IČO: 36 272 124, právne zastúpeného JUDr. Darinou Kurňavovou, advokátkou so sídlom Kapitulská 5, 917 01 Trnava, proti žalovanému: Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., so sídlom Dostojevského rad 4, 815 74 Bratislava, IČO: 00 151 700, v konaní o zaplatenie 7.486,79 Eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 27Cb/215/2018, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 27. apríla 2022, č. k. 3Cob/92/2021-221, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalobcu o d m i e t a.

II. Žalovanému n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava (ďalej len „okresný súd" alebo „súd prvej inštancie"), ako súd prvej inštancie, rozsudkom zo dňa 16. decembra 2020, č. k. 27Cb/215/2018-163, žalobu zamietol a žalovanému priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa žalobou zo dňa 27. júna 2018 domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie istiny 7.486,79 Eur s úrokmi z omeškania vo výške 8% ročne z istiny 7.486,79 Eur od 1. marca 2018 do zaplatenia, sumy 960 Eur titulom nákladov na znalecký posudok a priznania náhrady trov konania.

2.1. Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca a žalovaný uzatvorili dňa 15. decembra 2014 poistnú zmluvu č. 511078930. Dňa 20. októbra 2017 došlo k poistnej udalosti, a to poškodeniu axiálneho piestového čerpadla CNR; F069894, slúžiaceho na pohony hydraulického ruky lesného traktora. Dňa 23. októbra 2017 žalobca oznámil žalovanému škodovú udalosť, pričom opravca (spoločnosť Z 45, s. r. o.) žalobcovi fakturoval opravu stroja vo výške 7.486,79 Eur faktúrou č.

2017/330 zo dňa 25. októbra 2017. Žalovaný žalobcovi škodu nenahradil, a to s odkazom na výluky podľa čl. 4 bod 4 VPP (Poistenie sa nevzťahuje na škody spôsobené priamym následkom dlhodobého vplyvu prevádzky (ako napr. koróziou, eróziou, opotrebovaním, kavitáciou, oxidáciou, únavou materiálu a pod.), dlhodobým pôsobením chemických, biologických, alebo atmosferických vplyvov, usadzovaním kotlového kameňa, hrdze, kalov alebo iných sedimentov. Ak však vznikne následkom rizika uvedeného v predchádzajúcej vete tohto odseku následná fyzická škoda na poistenej veci, poisťovateľ poskytne poistné plnenie za takto vzniknutú následnú škodu, pokiaľ táto nie je z poistenia vylúčená). Žalovaný dal vypracovať znalecký posudok Ing. Petrovi Rosenbergerovi (ZP č. 5/2018 v znení Doplnenia č.1 na č.1. 20 spisu), z ktorého vyplýva, že príčinou vzniku škody je únavový lom piestika čerpadla v prechode medzi valcovou a guľovou časťou. Žalobca tvrdil, že v danom prípade sa nejedná o výluky z poistenia, a teda má nárok na poistné plnenie vo výške žalovanej istiny.

2.2. Súd prvej inštancie vykonal výsluch znalca Ing. Petra Rosenbergera na pojednávaní dňa 4. novembra 2020, na ktorom znalec uviedol, že únavový lom je porucha cyklickým namáhaním materiálu a únavový lom nie je možné zaradiť do bežného opotrebenia. Z výsluchu odborne spôsobilej osoby A. X.. K. H. P. na pojednávaní dňa 4. novembra 2020 súdu vyplynul záver, že únavový lom vzniká cyklickým dynamickým namáhaním, pri ktorom sa vytvoria trhliny, pričom môže trvať roky, pokiaľ dôjde k samotnému lomu od prvej trhliny. Z odborného vyjadrenia X.. S. I. č. 6/2020 vyplynulo súdu, že únava materiálu vzniká činnosťou, faktickým používaním stroja v dlhom čase, zatiaľ čo v čase nečinnosti stroja únava materiálu nevzniká ani nepokračuje.

2.3. Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že vykonaním dokazovania a aplikáciou v rozhodnutí uvedených ustanovení VPP dospel k záveru, že sú splnené predpoklady pre výluky z poistenia podľa čl. 4 ods. 4 VPP. Strany sporu na pojednávaní dňa 16. decembra 2020 zhodne uviedli, že ak sa jedná o výluky z poistenia, tak podľa prvej vety čl. 4 ods. 4 VPP. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že únavový lom nevzniká opotrebením, preto nemožno aplikovať výluky z poistenia podľa čl. 4 ods. 4 VPP označenú ako škoda spôsobená priamym následkom dlhodobého vplyvu prevádzky - konkr. opotrebovaním, nakoľko i z tvrdenia znalca vyplynulo, že únavový lom je porucha, nie je možné zaradiť ho do bežného opotrebenia. Z výsluchov znalcov si súd prvej inštancie osvojil záver, že v danom prípade sa jedná o únavový lom, ktorý je poruchou (nie opotrebením), ktorá vzniká v dôsledku prevádzky, používaním stroja, avšak stroj by mal vydržať predpokladaný počet motohodín, t.j. cca 21.000, čo sa v tomto prípade nestalo a z uvedeného vyplýva, že došlo k predčasnému vzniku poruchy na stroji v dôsledku jeho používania, a teda bolo možné takúto poruchu predpokladať.

2.4. Okresný súd v zmysle uvedeného skonštatoval, že v danom prípade došlo k vzniku únavového lomu, t.j. únave materiálu v dôsledku cyklickej námahy stroja používaním, teda ako priamy následok dlhodobého vplyvu prevádzky, jedná sa teda o výluky z poistenia podľa čl. 4 ods. 4 VPP, a preto žalobu v celom rozsahu zamietol. Záverom ďalej uviedol, že keďže žalobcovi nevznikol nárok na istinu, z uvedeného dôvodu mu nevznikol ani nárok na náhradu výdavkov za znalecký posudok a úroky z omeškania.

3. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“ alebo „krajský súd“), ako odvolací súd, napadnutým rozsudkom zo dňa 27. apríla 2022, č. k. 3Cob/92/2021-221, rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

4. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd s poukazom na § 387 ods. 1 a 2 C.s.p. uviedol, že súd prvej inštancie na základe správne zisteného skutkového stavu dospel k správne právnemu záveru, a preto konštatoval vecnú správnosť napadnutého rozsudku, z ktorého odôvodnením sa v celom rozsahu stotožnil.

4.1. Odvolací súd skonštatoval vecnú správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie, keď tento z vykonaného dokazovania dospel k záveru, že v danom prípade došlo k vzniku únavového lomu, teda únave materiálu v dôsledku cyklickej námahy stroja používaním, ako následkom dlhodobého vplyvu

prevádzky, pričom sa jednalo o výluky z poistenia podľa čl. 4 ods. 4 VPP a žalobcovi nárok na poistné plnenie nevznikol. Podľa názoru odvolacieho súdu bolo podstatné, že poškodenie axiálneho piestového čerpadla možno považovať za náhodnú udalosť, ktorá nastala používaním lesného traktora, ale bez preukázania iných externých a náhodných udalostí, ktoré môžu mať vplyv na vznik poruchy, bolo za preukázaného skutkového stavu potrebné skonštatovať, že na uvedenú poruchu sa skutkovo vzťahuje dohodnutá výluka z poistenia zadefinovaná tak, že sa uzatvorené poistenie nevzťahuje na škodu spôsobenú priamym následkom dlhodobého vplyvu prevádzky (ako napr. koróziou, eróziou, opotrebovaním, kavitáciou, oxidáciou, únavou materiálu a pod.). Je podľa odvolacieho súdu bez významu, či k poruche na stroji došlo následkom opotrebenia, alebo únavy materiálu, pretože v oboch prípadoch sa jedná o výluky z poistenia. Odvolací súd teda v zhode so záverom súdu prvej inštancie skonštatoval, že k vzniku únavového lomu, t.j. únavy materiálu v dôsledku cyklickej námahy stroja došlo jeho používaním, t.j. ako priamy následok dlhodobého vplyvu prevádzky a jedná sa teda o výluky z poistenia podľa čl. 4 ods. 4 VPP, z ktorého dôvodu odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil a žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania, nakoľko tomuto žiadne trovy nevznikli.

5. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalobca (č.l. 224 a nasl. spisu), prípustnosť ktorého odôvodnil ust. § 421 a § 432 ods. 1 C.s.p., konštatujúc, že dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu je nezákonné, nespravodlivé a spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

6. Dovolať vytyka odvolaciemu súdu, že tento sa nezaoberal odvolacím dôvodom, kde žalobca ako odvolateľ tvrdil, že okresný súd v danom prípade zbral do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov a výsluchov účastníkov nevyplynuli. Vytýka súdom oboch inštancií logický rozpor v hodnotení dôkazov, konkrétne súdu prvej inštancie, že tento síce vykonal dokazovanie znaleckým posudkom č. 5/2018 X.. N. W., ako aj výpoveďou tohto znalca, rovnako vykonal výsluch odborne spôsobilej osoby A. X.. K. H., P., ktorého stanovisko je súčasťou Znaleckého posudku č. 5/2018, avšak tieto výpovede podľa dovolateľa okresný súd a následne ani odvolací súd nevyhodnotil, čo vyúsťuje do nepresvedčivosti a nedôkladnosti odôvodnenia rozsudku. Súd prvej inštancie a s ním v zhode odvolací súd podľa žalobcu nevyhodnotili vykonané dôkazy vo vzájomnej súvislosti. Vytýka súdu prvej inštancie, že tento sa v odôvodnení svojho rozsudku formálne obmedzil iba na časti výpovedí vyššie uvedených znalcov, vôbec sa nevysporiadal s obsahom Stanoviska žalobcu zo dňa 23. novembra 2020 (na č.l. 133 a nasl. spisu), v ktorom sú citované odpovede znalcov a z ktorého podľa žalobcu jednoznačne vyplýva, že k vzniku poistnej udalosti nedošlo opotrebovaním stroja, ale únavový lom, ktorý bol dôvodom vzniku poistnej udalosti, je porucha (nie opotrebenie), ktoré tvrdenie uviedol znalec i na pojednávaní zo dňa 4. novembra 2020.

6.1. Dovolať ďalej vytyka súdu prvej inštancie protirečivosť jeho odôvodnenia, konkrétne v bode 23., keď okresný súd na jednej strane uvádza, že v konaní má za preukázané, že únavový lom nevzniká opotrebovaním, a preto nemožno aplikovať z tohto dôvodu výluky z poistenia podľa čl. 4 ods. 4 VPP, a na strane druhej zamietol žalobu práve z dôvodu aplikácie výluky poistenia podľa čl. 4 ods. 4 VPP na predmetný prípad.

6.2. Tvrdí, že zo žiadneho dôkazu nevyplyva, že by tu bolo možné aplikovať čl. 4 ods. 4 VPP, v zmysle ktorého sa poistenie nevzťahuje na škodu spôsobenú priamym následkom dlhodobého vplyvu prevádzky - únavou materiálu. Únavový lom podľa znalcov je poruchou materiálu, ale nie poruchou spôsobenou opotrebovaním.

6.3. Vytýka súdu prvej inštancie, že tento sa vôbec nezaoberal a nevyhodnotil dôkaz vykonaný výsluchom znalca doc. Ing. Mariána Hazlingera na pojednávaní zo dňa 4. novembra 2020, ktorý na otázku, či možno vylúčiť následok dlhodobého vplyvu prevádzky na výsledok uviedol, že „...podmienky sú náročné..., ale mechanizmy sa skúšajú v takýchto podmienkach, a keď raz výrobca garantuje 21 tisíc motohodín, tak by to malo splniť účel, na ktorý to bolo vyrobené.“ (na č.l. 118 spisu).

6.4. Z dôvodov vyššie uvedených žalobca navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zo dňa 27. apríla 2022 spolu s rozsudkom súdu prvej inštancie zo dňa 16. decembra 2020 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a súčasne priznal žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

7. Žalovaný sa k podanému dovolaniu nevyjadril.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“), ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C.s.p.“)], po zistení, že dovolanie podal včas žalobca, v neprospech ktorého bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), zastúpený podľa § 429 ods. 1 C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalobcu treba odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

9. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou, ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom procese zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia, ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Ako už Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval vo viacerých skorších rozhodnutiach (por. napr. sp. zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012, 7Cdo/92/2012), dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie. Tejto mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti.

10. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti v Civilnom sporovom poriadku.

11. Podľa ustanovenia § 419 C.s.p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (k tomu viď napr. III. ÚS 474/2017).

12. Podľa § 420 C.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Podľa § 421 ods. 1 C.s.p. dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo, alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola riešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

14. Podľa § 431 ods. 1 C.s.p., dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom

spočíva táto vada (ods. 2).

15. Podľa § 432 ods. 1 C.s.p., dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (ods. 2).

16. Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania podľa § 421 C.s.p. majúci za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, avšak bez ďalšieho nie je možné subsumovať argumentáciu dovolateľa pod konkrétny dôvod prípustnosti dovolania v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. a-c/ C.s.p.

17. Z obsahu dovolania (§ 124 ods. 1 C.s.p.) jednoznačne vyplýva, že dovolateľ vidí jeho prípustnosť v zmysle ust. § 420 písm. f/ C.s.p. tvrdiac, že skutkové zistenia súdov oboch inštancií nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní, namieta logický rozpor v hodnotení dôkazov a nedostatočnosť a nepresvedčivosť odôvodnení rozhodnutí súdov oboch inštancií.

18. Relevantné znaky, ktoré charakterizujú procesnú vadu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. sú - zásah súdu do práva na spravodlivý súdny proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva. Právo na spravodlivý súdny proces predstavuje možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov. Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f/ C.s.p. zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymykajú zákonnému, ale aj ústavnému procesno-právnomu rámcu a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky.

19. Vo veci rozhodujúci senát odvolacieho súdu konštatuje, že predmetná námietka nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ C.s.p. automaticky v každom jednom prípade, keď sa neúspešná strana nestotožní s rozhodnutím odvolacieho súdu (prípadne aj súdu prvej inštancie). Naopak k posudzovaniu prípustnosti dovolania pri uplatnení námietky nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu treba pristupovať individuálne s prihliadnutím na konkrétnu rozhodovanú vec. Na mieste je tak reštriktívny prístup.

19.1. Prípustnosť dovolania na základe tvrdenej nepreskúmateľnosti rozhodnutia môže byť daná v prípadoch, ak odvolací súd nedostatočným odôvodnením svojho rozhodnutia znemožní strane v dovolaní uplatniť dovolací dôvod podľa § 432 C.s.p., t.j. namietat' nesprávne právne posúdenie veci (rovnako aj 3Obdo/42/2019); ak odvolací súd uskutoční výklad právneho predpisu na zistený skutkový stav veci, ktorý je ústavne nesúladný, svojvoľný a bez presvedčivého a racionálneho logického odôvodnenia (viď aj 3Obdo/72/2016 a 3Obdo/10/2017), alebo ak sa odvolací súd nevysporiada so skutočnosťou, ktorá je kľúčová pre rozhodovaný spor a má podstatný vplyv na výsledok konania (viď aj 3Obdo/93/2019).

19.2. V rozhodovanom spore podľa názoru odvolacieho súdu nešlo o žiadnu z výnimiek uvedených vyššie, ktorá by mohla založiť prípustnosť dovolania, keďže ani samotný dovolateľ neuviedol, akým vyššie uvedeným spôsobom malo byť zasiahnuté do jeho práva na spravodlivý proces. Z obsahu dovolania je zrejmé, že žalobca ním vyjadruje len svoj nesúhlas s neúspechom v spore. Už v uznesení z 11. apríla 2019, sp. zn. 3Obdo/2/2019 dovolací súd skonštatoval, že „prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. nezakladá všeobecná nespokojnosť dovolateľa s rozhodnutím odvolacieho súdu (prípadne aj súdu prvej inštancie), ktoré vyznelo v jeho neprospech. Na zdôraznenie uvedeného dovolací súd dáva do pozornosti, že právo na spravodlivý súdny proces neznamená právo na

to, aby bola strana sporu pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04)." Uvedený záver je plne aktuálny aj v rozhodovanej veci.

20. Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo (§ 191 ods. 1 C.s.p.). Pri uplatnení zásady voľného hodnotenia dôkazov súd v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Iba výnimočne zákon súdu ukladá určité obmedzenie pri hodnotení dôkazov (napr. § 192, § 193, § 205 C.s.p.).

21. V tejto súvislosti najvyšší súd pripomína, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok neslúži ani na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od prvoinštančného a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - vid' ustanovenie § 442 C. s. p. („dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd"). Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97). Takéto dovolacie námietky nepredstavujú zákonom spôsobilý spôsob vymedzenia dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 431 C. s. p. a z tohto dôvodu nemôžu predstavovať vadu zmätočnosti v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP.

22. Keď Najvyšší súd Slovenskej republiky nemôže vykonávať dokazovanie, tak nemôže iba na základe súdnych spisov preskúmať správnosť hodnotenia dôkazov súdom, keďže si nemôže pre svoje rozhodnutie zabezpečiť rovnaké podklady a predpoklady doplnením alebo zopakovaním dokazovania, aké mal súd, ktorý dôkazy hodnotil. Zároveň dovolací súd poukazuje i na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. IObdo/46/2017 a obdobne aj sp. zn. 4Obdo/41/2017, v ktorom uviedol, že „súd v konaní nie je viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 185 ods. 1 C.s.p.) a nie sporových strán. Ak súd teda priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy, resp. vykoná iné dôkazy na zistenie skutočného stavu, nezakladá to vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p., nakoľko uvedené nemožno považovať za znemožnenie uplatnenia procesných práv, ktoré strany mohli uplatniť a boli v dôsledku nesprávneho postupu súdu z nich vylúčení."

23. Právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces a práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (sp. zn. II. ÚS 383/06). Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

24. Funkciou odôvodnenia súdneho rozhodnutia je predovšetkým doložiť správnosť rozhodnutia súdu, pričom odôvodnenie je zároveň aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydaní rozhodnutia a nástrojom ochrany pred svojvôľou súdnej moci. Odôvodnenie rozhodnutia by malo stranám sporu umožniť posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné právne predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní.

24.1. Dovolací súd opätovne pripomína, že za porušenie práva na spravodlivý proces sa považuje v zmysle rozhodovacej činnosti ústavného súdu situácia, ak všeobecný súd svoje rozhodnutie riadne

neodôvodní a nevysporiada sa so všetkými relevantnými námietkami uplatnenými sporovými stranami, a to spôsobom zodpovedajúcim miere ich závažnosti. V takom prípade všeobecný súd svojím postupom založí nepreskúmateľnosť ním vydaného rozhodnutia, a spravidla tak aj jeho protiústavnosť. Ak nie sú totiž zrejmé dôvody toho -ktorého rozhodnutia, svedčí to o ľubovôli v súdnom rozhodovaní, pričom zásada právneho štátu ľubovôľu v rozhodovaní orgánov verejnej moci zakazuje; len vecne správne rozhodnutie a náležite, t.j. zákonom vyžadovaným spôsobom odôvodnené rozhodnutie, napĺňa - ako neoddeliteľná súčasť „stanoveného postupu“ - ústavné kritériá vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy.

25. Najvyšší súd akcentuje, že samotná skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06). K zjavnej neodôvodnenosti rozhodnutí všeobecných súdov sa vyjadril aj Ústavný súd Slovenskej republiky keď uviedol, že je najčastejšie daná rozporom súvislostí ich právnych argumentov a skutkových okolností prerokúvaných prípadov s pravidlami formálnej logiky alebo absenciou jasných a zrozumiteľných odpovedí na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Uvedené nedostatky pritom musia dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy. (II. ÚS 302/2019-44 z 20. februára 2020, ods. 17). O taký prípad však v danej veci nejde. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu sú dostatočne zrejmé dôvody zamietnutia žalobného nároku.

26. Je potrebné mať na zreteli, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí pritom jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú jednotu.

26.1. Dovolací súd uvádza, že nemožno prisvedčiť tvrdeniu žalobcu, že odvolací súd sa nezaoberal odvolacím dôvodom, že skutkové zistenia súdu prvej inštancie nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní, pretože súd v danom prípade zobral do úvahy skutočnosti, ktoré podľa dovolateľa z vykonaných dôkazov a výsluchov účastníkov nevyplývali. Dovolateľ vytýka súdu prvej inštancie, že tento sa v odôvodnení svojho rozsudku formálne obmedzil iba na časti výpovedí vyššie uvedených znalcov, vôbec sa nevysporiadal s obsahom Stanoviska žalobcu zo dňa 23. novembra 2020 ((na čl. 133 a nasl. spisu), v ktorom citoval odpovede znalcov), z ktorého podľa žalobcu jednoznačne vyplýva, že k vzniku poistnej udalosti nedošlo opotrebovaním stroja, ale únavový lom, ktorý bol dôvodom vzniku poistnej udalosti, je porucha (nie opotrebenie). Odvolací súd v bode 10. odôvodnenia svojho rozhodnutia k tejto výhrade žalobcu zreteľne uviedol, že súd prvej inštancie, postupujúc plne v súlade s ust. § 191 C.s.p. podrobne zhodnotil dôkazy samostatne a v ich vzájomnej súvislosti a logicky svoj záver zdôvodnil, keď argumentujúc práve závermi Znaleckého posudku Ing. Rosenbergera č. 5/2018, ktoré boli zhodné so závermi iných dôkazov (výsluch znalcov Ing. Petra Rosenbergera a Doc. Ing. Mariána Hazlingera, CSc. na pojednávaní dňa 4. novembra 2020) uviedol, že má za preukázané, že únavový lom nevzniká opotrebením, preto ani nemožno aplikovať výluky z poistenia podľa čl. 4 ods. 4 VPP, označenú ako škoda spôsobená priamym následkom dlhodobého vplyvu prevádzky, konkrétne opotrebovaním. Dovolateľ vo vzťahu k uvedenému záveru súdu namieta i jeho protirečivosť, keď okresný súd na jednej strane uvádza, že v konaní má za preukázané, že únavový lom nevzniká opotrebením, a preto nemožno aplikovať z tohto dôvodu aplikovať výluky z poistenia podľa čl. 4 ods. 4 VPP a na strane druhej zamietol žalobu práve z dôvodu aplikácie výluky poistenia podľa čl. 4 ods. 4 VPP. S uvedeným tvrdením protirečivosti tejto časti odôvodnenia rozhodnutia okresného súdu zo strany žalobcu sa dovolací súd nestotožňuje. Je jednoznačné, že súd prvej inštancie vyhodnotením dokazovania uzavrel, že v danom prípade nedošlo ku škode priamym následkom opotrebovania (čo vyplýva i z bodu 23. odôvodnenia jeho rozhodnutia a v konaní predloženého znaleckého posudku č. 5/2018, podľa ktorého „Piest bol spracovaný správne, mikroštruktúra vyhovuje pre dynamicky namáhané súčiastky, poškodenie súčiastky vzniklo dôsledkom náročných prevádzkových podmienok“), ale došlo k únave materiálu (v dôsledku cyklickej námahy stroja používaním), t.j. ako priamy následok dlhodobého vplyvu prevádzky, a

práve z tohto dôvodu sa teda jedná o výluky z poistenia podľa čl. 4 ods. 4 VPP (bod 27. odôvodnenia jeho rozhodnutia). Pokiaľ dovolaateľ vytýka súdu, že tento sa nezaoberal a nevyhodnotil dôkaz vykonaný výsluchom znalca doc. Ing. Mariána Hazlingera na pojednávaní zo dňa 4. novembra 2020, ktorý na otázku, či možno vylúčiť následok dlhodobého vplyvu prevádzky na výsledok uviedol, že „...podmienky sú náročné..., ale mechanizmy sa skúšajú v takýchto podmienkach, a keď raz výrobca garantuje 21 tisíc motohodín, tak by to malo splniť účel, na ktorý to bolo vyrobené.“ (na čl. 118 spisu), ani s týmto nemožno súhlasiť. Okresný súd v bode 24 odôvodnenia svojho rozhodnutia jednoznačne uviedol, že z vyjadrení znalca, ako aj odborne spôsobilých osôb vyplýva, že sa v danom prípade jedná o únavový lom, ktorý je poruchou (nie opotrebením), ktorá vzniká v dôsledku prevádzky používaním stroja, avšak stroj by mal vydržať predpokladaný počet motohodín, t.j. 21.000, čo sa v tomto prípade nestalo. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že tvrdením znalca o splniteľnosti účelu mechanizmu 21.000 Mh, napriek náročnosti podmienok prevádzky, sa okresný súd zaoberal tak v bode 9. ako i v bode 24. odôvodnenia svojho rozhodnutia.

26.2. Pokiaľ žalobca vytýka súdu prvej inštancie, že tento sa v odôvodnení svojho rozsudku obmedzil iba na časti výpovedí vyššie uvedených znalcov, z ktorého dôvodu je odôvodnenie jeho rozhodnutia nedostatočné, ani s týmto nemožno súhlasiť. Je nemysliteľné, aby súdy vo svojich odôvodneniach citovali celý text znaleckých posudkov, ktoré ako dôkaz vykonali, podstatným pre zdôvodnenie je uviesť práve tie skutočnosti, ktoré sa odzrkadľujú v závere rozhodnutia súdu. Z odôvodnení rozhodnutí súdov oboch inšancií v ich organickej jednote jednoznačne vyplýva, že tieto svoj záver logicky a dostatočne zdôvodnili, vyhodnotiac tak znalecký posudok č. 5/2018 Ing. Petra Rosenbergera, ako aj jeho výpoveď a rovnako výsluch odborne spôsobilej osoby doc. Ing. Mariána Hazlingera, CSc., ktorého stanovisko je súčasťou Znaleckého posudku č. 5/2018, čo taktiež vyplýva i z bodu 8. a 9. odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie.

26.3. Súdu prvej inštancie z vykonaného dokazovania vyplynul záver, že došlo k predčasnemu vzniku poruchy (únavového lomu, čiže únavy materiálu) na stroji v dôsledku jeho používania, t.j. ako priamy následok dlhodobého vplyvu prevádzky a jedná sa o výluky z poistenia podľa čl. 4 ods. 4 VPP. Odvolací súd na podporu predmetného záveru navyše uviedol, že v konaní bolo podstatné, že poškodenie axiálneho piestového čerpadla možno považovať za náhodilú udalosť, ktorá nastala používaním lesného traktora, ale bez preukázania iných externých a náhodných udalostí, ktoré môžu mať vplyv na vznik poruchy, bolo za preukázaného skutkového stavu potrebné skonštatovať, že na uvedenú poruchu sa skutkovo vzťahuje dohodnutá výluka z poistenia zadefinovaná tak, že sa uzatvorené poistenie nevzťahuje na škodu spôsobenú priamym následkom dlhodobého vplyvu prevádzky (ako napr. koróziou, eróziou, opotrebovaním, kavitáciou, oxidáciou, únavou materiálu a pod.). K tvrdeniu žalobcu, že zo žiadneho dôkazu nevyplýva, že by tu bolo možné aplikovať čl. 4 ods. 4 VPP, v zmysle ktorého sa poistenie nevzťahuje na škodu spôsobenú priamym následkom dlhodobého vplyvu prevádzky - únavou materiálu, dovolací súd upozorňuje na bod 10. odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, kde tento uviedol, že je bez významu, či k poruche na stroji došlo následkom opotrebenia, alebo únavy materiálu, pretože v oboch prípadoch sa jedná o výluky z poistenia, pričom podstatným je, že k poruche na stroji (vzniku únavového lomu) došlo v dôsledku jeho používania (v dôsledku jeho cyklickej námahy), t.j. ako priamy následok dlhodobého vplyvu prevádzky, a jedná sa teda o výluky z poistenia podľa čl. 4 ods. 4 VPP.

26.4. Odvolací súd teda v zhode so súdom prvej inštancie skonštatoval, a taktiež hoci stručne, no dostatočne zrejme zdôvodnil svoj vyššie uvedený záver, a teda že v súdnej veci sa jedná o výluky z poistenia podľa čl. 4 ods. 4 VPP, z ktorého dôvodu odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil. Z odôvodnenia rozhodnutí súdov oboch inšancií je podľa dovolacieho súdu dostatočne zrejmé, z ktorých osvedčených skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil súd prvej inštancie, ako ich posudzoval odvolací súd, a aké závery zaujal k jeho právnomu posúdeniu. Podľa názoru dovolacieho súdu procesný postup odvolacieho súdu prebiehal v zmysle právnej úpravy Civilného sporového poriadku, žalobca mal možnosť zúčastniť sa na úkonoch súdu prvej inštancie a proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podať odvolanie, čo aj urobil. Skutočnosť, že sa dovolaateľ nestotožňuje s procesným postupom všeobecného súdu, nemôže viesť k záveru o porušení práva na spravodlivý proces a odňatí možnosti konať pred súdom.

27. Dovolací súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti konštatuje, že procesným postupom súdov oboch inštancií nedošlo k tomu, že by súdy znemožnili žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by tým došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C.s.p.).

28. V časti, v ktorej malo byť dovolanie žalobcu prípustné podľa ustanovenia ust. § 421 C.s.p. a § 432 ods. 1 C.s.p. dovolací súd uvádza, že v tejto časti je podané dovolanie absolútne neprejednatelné.

28.1. Už v rozsudku z 30. novembra 2016, sp. zn. 3Obdo/61/2016, dovolací súd skonštatoval, že rozsah dovolacieho prieskumu je vymedzený konkrétnou argumentáciou dovolateľa, v čom podľa jeho názoru odvolací súd spornú otázku nesprávne právne posúdil a akým spôsobom ju posúdiť mal. Žalobca v úvode svojho dovolania tvrdí, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Namieta, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnomu právnomu záveru v súvislosti s aplikáciou jednotlivých článkov VPP, keď vôbec nezhodnotil odpoveď znalca Ing. Petra Rosenbergera, že „únavový lom nie je možné zaradiť do bežného opotrebenia“, že „únavový lom nie je žiadnym druhom opotrebenia“ a že „únavový lom je porucha“. Z uvedeného podľa dovolacieho súdu jednoznačne vyplýva, že sa jedná o námietku vo vzťahu k hodnoteniu dôkazov zo strany súdov, ani z obsahu dovolania nie je možné zistiť právnu otázku, ktorú by mal dovolací súd vo svojom rozhodnutí meritórne posudzovať. Dovolateľ - hoci je zastúpený advokátom -tak rezignoval na splnenie zákonnej povinnosti vyplývajúcej mu z ustanovenia § 432 ods. 2 C.s.p.. Z uvedeného dôvodu dovolací súd dospel k záveru, že žalobca nevymedzil dovolací dôvod podľa § 432 C.s.p. spôsobom predpokladaným v ustanovení § 432 ods. 2 C.s.p., v dôsledku čoho je vylúčené uskutočnenie dovolacieho prieskumu v časti právnych záverov vyslovených krajským súdom (prípadne aj súdom prvej inštancie).

29. Nakoľko konanie pred odvolacím súdom nebolo poznačené namietanou vadou zmätočnosti uvedenou v ustanovení § 420 písm. f/ C.s.p., pri súčasnom nevymedzení dovolacieho dôvodu podľa § 432 C.s.p. spôsobom predpokladaným v ustanovení § 432 ods. 2 C.s.p., najvyšší súd podľa ustanovenia § 447 písm. c/ a f/ C.s.p. dovolanie žalobcu odmietol.

30. O trovách dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 453 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. s dôrazom na skutočnosť, že žalovanému žiadne trovy dovolacieho konania nevznikli.

31. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.